

9. Od reje goveje shivine.
10. Od reje konj.
11. Od reje svin.
12. Od reje zhbél.
13. Od reje shidnih gofénz.

(Dalje sledí.)

Nekaj sa moje rojake, ki tobak pijejo.

Nekdó je prerajtal, de fleherni, kdor možno fhnófa, v letu 36 1/2 dní s fhnofanjem sguhi; in to tako le: Kdor možno fhnófa, vsame vfazih 10 minut 1 fhnóf, in pri vfa-kim fhnofu sguhi med tem, ko tobakero ifhe, odpera, to-bak jemlje, v nof tlázhi, se brifhe i. t. d. 1 1/2 minute zhafo, tadaj na dán (zhe se 16 ur na dan rajta) 2 uri in 24 minut! Nafhi kmetji s fhnofanjem malo zhafo sguhé, ker fhnofati navajeni nifo; tim vezh pa zhafo sguhé, ko ga pijó in fhe is majzhiznih pipiz ali lúl, ki vfazih pét minut is-goré in se sopet natlazhiti morajo. Jes fran mene bi vfa-zimu sdravimu moshu, ki ima možhne perfi, tobák piti pri-puhtil, pa tudi zhafo bi fkerbno ne prerajtoval, kteriga s pitjem tobaka sguhlja; — sakaj, nekaj mora vender vefelja iméti, zhe drusiga ne. Pipizo v ufih pa v roki novize ob nedélih po poldne; — tako bi bilo vefelje nafhe Slovence glédati!

Pa nekaj drusiga moram tiste opomniti, ki is navadne pipize s tanko zévko tobak pijejo. Skosi te kratke zevke gré dim sló vrózh med uftizami ali shnablji v ufta; zévka pa tudi bres téga, kér zel dan na shnablju tifhi, tako sló fhkódje.

Savolj tega imá toliko nafhih kmetov raka na ufti-zah, kakor uzhen sdravnik v Ljubljanski boléfhuzi ali fhpi-talu prizha. Ta sdravnik se je namrezh preprizhal, de imá veliko kmetov raka na uftizah bolj navadno, kakor drugjé; pa le moshjé ga imajo, shénfke ne. Le na spodni uftizni ga dobijo in fizer v navadi na défni strani. Ker se is vftiga tega previdi, de mora te boléshni pri vftih le ena rezh kriva biti, fi drusiga ni mogel mifliti, de kmétje famo od tako kratkih zévok raka dobijo, ktere vzhaft zel dan med sobmi tizhé. Zhe se pomifli, kako ftrafhna boléshin rak je, bi mogli vender ali is navadnih pipiz ménj piti ali pa druge pipe s vézhjimi in debélfhimi zévkami fi napraviti. Daljshi in de-bélfhi zévke pa pri délu nifo pripravne! — bo kdó rekel. To je réf. — Ali pa mora zel dan pipa v ufih tizhati? Sa-versite tadaj majhne pipize s kratkimi zevkami, ki fo tako sdravju fhkodljive! „Tako bodo pa sopet Krajnzi nekaj od svoje narodnosti sguhili“ — bo kak domorodez ali prijatel naróda rékel; — majhna pipiza s belimi orli ali odlarzhki opifana in s kratko zevko is maliga lefá ali shive terte krajnfkiga kmeta káshé.“ Temu jes odgovorim: Zhe fo nafhi rojaki she toliko svojih ftarih navad in fhég v shiveshu in nófhnji overgli, de nafh pevez Mirko Poshenzhan v svoji pésmi: „Stari Krajnez prav tako poje:

Zhe smefhujavo oblék poglédam,
Shé vezh Krajnzov ne posnam —
Vftim podóbní ste fofédam,
Krajnzi biti val je frám!

Zhe bi rajnzi fpét osh'véli,
Vidil', kaj je sdaj na svét',
Bi sa glavo se prijeli,
Naglo fpét shelél' umrét'.

bi se vender bres vftiga pomifhljevanja navada opuhtila, ki je fhkodljiva in nar drashefshi dar shivljenja — sdravje, fpodkopuje!

Dr. Bleiweisf.

Domazhe povéfti.

(V létu 1842) je na Krajnfkim 10 tavshent 737 ljudi umerlo; po fpólu 5207 moshkih in 5470 shénfkih; po véri 10,729 katólfhkih, 6 lutanarjev, 2 ftarovérza. Umerlo jih je vezh, kakor v létu 1841 — 522, rojenih je pa bilo vezh 4187. V tershafhkim poglavarftvu jih je bilo v létu 1842 rojenih 18,938, v létu 1841 pa 18,716. Rodilo se jih je torej v létu 1842 — 222 vezh kakor v létu 1841. Na Korófhkim jih je pa v letu 1842 — 525 ménj umerlo, kakor v létu 1841; na Shtajerfkim 1,444; — rodilo se jih je vezh: na Korófhkim 1991, na Shta-ajerfkim: 7033. V vftim zefarftvu se jih je 200 tavshent 589 vezh rodilo, kakor jih je umerlo.

M

Urno, kaj je noviga?

(Poftervi lahko daljezh shive pofhiljati.) Brali smo, kako je mogozhe poftervi tudi v dalje kraje shive pofhiljati, bres de bi jim kaj fhkodovalo. To se tako ftori: Srebern denar se v vodo déne, v kteri fo ribe. — Sa gotovo poterdti tega nemoremo, zhe je ref ali ne. Pa ker je v Krajnfkih, Shtajerfkih in Korófhkih vodah veliko po-fterv, ki jih vezhkrat v dalje kraje pofhiljajo, bi bilo dobro to pofkufti.

Opomba.

V óshnanilu Gospoda Dr. Orla v listu Nr. 6 je bilo brati: Per meni „v Loblani“ i. t. d. — Od vezh strani fo naf poprafhevali, kako je bilo mogozhe tako ozhiten pogrefhek pri natfckovanju presréti, ker bi imelo Ljubljana nameft Loblana biti. Tem povémo, de G. Dr. Orel imé tako pi-fano viditi sheli in fam tako pifhe, ker pravi:

„Snano je, de se je Loblana nekdej ob Rimfkim go-podarftvi Emona zhiflala. Sakaj fo jo is sgornif deshél dol perrineni Slovenzi prekerftli? Na to prafthanje odgovbre nekteri: Emona, nar vezhi ino lepshi mesto Ilirie, je Sloven-zam nar vezh vfhez hlo, slafki kir se je bil njih Vajvoda tukaj vftéil, sato fo prekerftili Emono v Ljube, v Ljubah; nemzi v Laibach, lahi Lubiana.

Drugi pa pravjo: Slovenzi sagledavfhi Emonfki grad fo mu rekli Lob (zhélo, krona) ino mesto pod njim Lob-lana (kronana). Katerih mifel bi bla ta prava, je teshko raslozhiti. Jéf se te druge derfhim ino pifhem Loblana.“

Ako ravno mi te mifli nifmo, smo vender voljo G. Dr. Orla fpolnili, ne sheljimo pa, de bi se v nafhih novi-zah kaj vezh od tega govorilo; pervizh: ker se je v drusih novizah dovolj pifalo, bres de bi se bil namen dofegél; in drugizh, ker v nafhih novizah nikakorfhniga prepéranja, kí jesik ali pifanje utizhe, ne shelimo.

Uzhrednifhtvo.

Shitni kup.	U Ljubljani		U Krajnu	
	26. velikiga ferpana.		21. velikiga ferpana.	
	fl.	kr.	fl.	kr.
1 mirnik Pfhénize domazhe	1	23	1	27
1 „ „ banafhke	1	24	1	24
1 „ Turfhize . . .	—	—	1	2
1 „ Sorfhize . . .	—	—	1	10
1 „ Ershi . . .	—	55	—	58
1 „ Jezhmena . . .	—	57	—	51
1 „ Profa . . .	—	58	1	5
1 „ Ajde . . .	—	55	1	2
1 „ Ovfa . . .	—	39	—	36

V Ljubljani. Natifnil in saloshil Joshef Blasnik.